

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО

БЕОГРАД-ЗЕМУН

СЕЛЕКЦИЈСКЕ ПРОЦЕДУРЕ У ГОВЕДАРСТВУ

БЕОГРАД, 2020.

Садржај

ПРИЈЕМ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	2
ПРИЈАВА ЗА УПИС У ЕВИДЕНЦИЈУ ОДГАЈИВАЧА	2
ИЗДАВАЊЕ И ОВЕРА ДОКУМЕНАТА ПОТРЕБНИХ ЗА УПИС У РЕГИСТАР ОДГАЈИВАЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ОРГАНИЗАЦИЈА СА ПОСЕБНИМ ОВЛАШЋЕЊИМА	3
ИЗДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ ЗА ОБАВЉАЊЕ СУПЕРКОНТРОЛЕ МЛЕЧНОСТИ	4
ПРИЈЕМ, ОБРАДА И ОДГОВОР НА ПОДНЕТЕ ЗАХТЕВЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЗООТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА	5
ЗАХТЕВ ЗА УПИС ГРЛА У ГЛАВНИ ДЕО ГЛАВНЕ МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ	6
ПЛЕМЕНИТЕ РАСЕ	6
А) Захтев за упис женских квалитетних приплодних грла	7
Б) Захтев за упис мушких квалитетних приплодних грла	8
В) Захтев за упис квалитетних приплодних грла из увоза	9
АУТОХТОНЕ РАСЕ	10
ЗАХТЕВ ЗА УПИС ГРЛА У ДОДАТНИ ДЕО ГЛАВНЕ МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ	11
ПЛЕМЕНИТЕ РАСЕ	11
АУТОХТОНЕ РАСЕ	12
ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПЕДИГРЕА	13
ЗАХТЕВ ЗА ПРОВЕРУ СТАТУСА ГРЛА У ГЛАВНОЈ МАТИЧНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ	15
ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ КВАЛИТЕТНОГ ПРИПЛОДЊАКА ЗА ПРИРОДАН ПРИПУСТ	16
ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ РЕШЕЊА О КОРИШЋЕЊУ ПРИПЛОДЊАКА У ПРИРОДНОМ ПРИПУСТУ	17
ПРЕДАЈА ИЗВЕШТАЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	18
ОВЕРА ИЗВОДА ИЗ ГЛАВНЕ МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ	24
ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДЕ О БРОЈУ УСЛОВНИХ ГРЛА	27
НАЈЧЕШЋИ РАЗЛОЗИ ОДБИЈАЊА ЗООТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА	27
ПРИЛОЗИ	29

ПРИЈЕМ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Сваки документ (захтев, образац) који се доставља главној одгајивачкој организацији (ГОО) мора бити праћен пропратним писмом и заведен од стране одгајивачке организације која документ доставља. Сви документи се приликом пријема заводе у Деловодник за пријем документације.

Пропратно писмо (Прилог 1) се доставља у два примерка. На пропратно писмо се обавезно уписује деловодни број под којим одгајивачка организација заводи документацију у свој деловодник и таксативно се наводе све врсте докумената која се достављају, као и њихов обим, нпр. број грла у захтеву. На једном пропратном писму наводи се целокупна документација која се доставља.

По пријему документације, главна одгајивачка организација такође ставља свој деловодни број на пропратно писмо и приложену документацију, при чему један примерак задржава, а други враћа одгајивачкој организацији као доказ о пријему документације.

Документација уз коју није приложено пропратно писмо и/или која није заведена од стране одгајивачке организације не може се узети у разматрање и таква документација се враћа поштом.

Пријем документације и рад са странкама врши се у просторијама ГОО, сваког радног дана у периоду од од 8 до 14 часова док се телефонска комуникација са ГОО обавља искључиво у периоду од 10 до 12 часова, а током остатка радног времена комуникација се обавља путем електронске поште.

ПРИЈАВА ЗА УПИС У ЕВИДЕНЦИЈУ ОДГАЈИВАЧА

ЗАХТЕВ ЗА ДОДЕЛУ ШИФРЕ ОСНОВНОЈ ОДГАЈИВАЧКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ

Свака основна одгајивачка организација мора да добије потврду о упису у евиденцију одгајивача квалитетне приплодне стоке под јединственим регистарским бројем (шифром) коју додељује Главна одгајивачка организација. Шифре се разликују по врстама домаћих животиња, и потражују се посебно за сваку врсту. Приликом подношења захтева за доделу шифре неопходно је:

- 1) попунити и доставити Пријаву за упис у евиденцију одгајивача квалитетне приплодне стоке на прописаном обрасцу (Прилог 2);
- 2) копију Решења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде о упису у Регистар одгајивачких организација и организација са посебним овлашћењима при Министарству;
- 3) копију Решења из АПР-а о упису одгајивачке организације у Регистар привредних субјеката.

Упис у шифарник одгајивача

Одгајивачи квалитетних приплодних говеда СИМ, ХФ, БС, као и товних и аутохтоних раса говеда се уписују у Евиденцију одгајивача, коју води ГОО. Свака ООО након склапања тројног уговора уводи одгајивача у своју евиденцију тзв. **Шифарник одгајивача** (Прилог 3) којом приликом му се додељује јединствени број (шифра). У Шифарнику се налазе подаци о сваком одгајивачу, као и о броју КПГ које гаји (по расама). ООО на крају сваке сточарске године доставља ГОО ажурирани Шифарник одгајивача у штампаном и електронском облику чиме се обавља и ажурирање Евиденције одгајивача КПГ у ГОО. Одгајивачи уписани у Шифарник код којих је број КПГ једнак нули, остају уписани (не бришу се) у тзв. пасивном статусу који означава да је одгајивач престао да гаји КПГ или је прешао у другу ООО. Одгајивач може имати потписан тројни уговор само са једном ООО за обављање послова матичне евиденције и селекције у говедарству односно може бити уписан у Евиденцију одгајивача само у једној ООО.

ИЗДАВАЊЕ И ОВЕРА ДОКУМЕНАТА ПОТРЕБНИХ ЗА УПИС У РЕГИСТАР ОДГАЈИВАЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И ОРГАНИЗАЦИЈА СА ПОСЕБНИМ ОВЛАШЋЕЊИМА

ОВЕРА ОСНОВНОГ ОДГАЈИВАЧКОГ ПРОГРАМА И ИЗДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ

Све одгајивачке и организације са посебним овлашћењима морају бити уписане у Регистар одгајивачких организација и организација са посебним овлашћењима при Министарству. Нове организације врше упис, а оне које су већ уписане обнављају регистрацију.

Основна одгајивачка организација

По усвајању ГОП-а у говедарству, свака основна одгајивачка организација (ООО) доноси основни одгајивачки програм који мора бити у складу са главним одгајивачким програмом. Усклађеност основног одгајивачког програма (ОП) са главним одгајивачким програмом утврђује главна одгајивачка организација његовом овером, односно печатом и потписом одговорног лица.

Одгајивачки програм се пише према Упутству за писање ОП и доставља ГОО у три примерка од којих се два након овере враћају ООО (која један примерак доставља Министарству), а један примерак задржава ГОО за архиву. Поред ОП, потребно је доставити и копију Решења о испуњености минималних услова у погледу техничке опремљености и стручног кадра за спровођење Главног одгајивачког програма (издато од стране Министарства пољопривреде), чији период важења није краћи од 6 месеци до његовог истицања.

Након овере Одгајивачког програма, ООО подносе захтев Министарству за регистрацију или њену обнову у Регистру одгајивачких организација и организација са посебним овлашћењима.

ООО су у обавези да током спровођења актуелног главног одгајивачког програма, сваке године израде годишњи основни одгајивачки програм чију усклађеност са ГОП-ом, својим потписом потврђују стручњаци из ГОО током координације годишњег програма мера селекције.

Регионална организација и организације са посебним овлашћењима

Регионалне одгајивачке организације и организације са посебним овлашћењима (Центри за репродукцију и ВО и Дистрибутивни центри за промет репродуктивног материјала и др.) подносе главној одгајивачкој организацији Захтев за Издавање сагласности за спровођење Главног одгајивачког програма:

Документација потребна за издавање Сагласности за спровођење ГОП-а:

- 1) Оверено пропратно писмо у два примерка
- 2) Захтев, уредно и тачно попуњен (Прилог 4 или 5), за Регионалне одгајивачке организације и Организације са посебним овлашћењима (Центри за репродукцију и ВО и Дистрибутивни центри за промет репродуктивног материјала). РОО обавезно наводе регион односно општине на чијој територији спроводе Главни одгајивачки програм и број грлапо расама над којима се спроводи. Центри за ВО и Дистрибутивни центри за промет репродуктивног материјала у Захтеву наводе основне активности у спровођењу ГОП-а и прилажу план дистрибуције семена за ВО са комплетним подацима о биковима (име, ХБ број, приплодна вредност) који ће се користити.
- 3) Копију важећег Решења о испуњености минималних услова у погледу техничке опремљености и стручног кадра за спровођење Главног одгајивачког програма (издато од стране Министарства пољопривреде), чији период важења није краћи од 6 месеци до његовог истицања.

ИЗДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ ЗА ОБАВЉАЊЕ СУПЕРКОНТРОЛЕ МЛЕЧНОСТИ

Суперконтрола је поступак којим се обавља провера поузданости резултата редовне контроле, а уједно и надзор рада контролора из ООО у погледу вршења контроле млечности. Заснива се на поновљеној контроли млечности на одабраном газдинству коју треба обавити дан након редовне контроле У том смислу, суперконтролу изводи контролор из регионалне одгајивачке организације коју је властита главна одгајивачка организација.

Сва стручна лица запослена у РОО која врше суперконтролу млечности морају да имају Сагласност за њено обављање, издату од стране ГОО. У том смислу РОО треба

да поднесе ГОО Захтев за издавање сагласности за обављање суперконтроле млечности, за свако стручно лице-контролора које је предвиђено да ове послове обавља. По добијању сагласности, контролори су у обавези да према Упутству за спровођење ГОП-а, изврше најмање једну, а оптимално три суперконтроле по ООО у току сточарске године, као и да резултате суперконтроле проследи ООО која информише одгајиваче контролисаних грла.

ПРИЈЕМ, ОБРАДА И ОДГОВОР НА ПОДНЕТЕ ЗАХТЕВЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЗООТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА

- Захтев се може доставити поштом или донети лично сваког радног дана од 8 до 14 часова у канцеларију Института у којој се врши пријем документације и њен упис у деловодник.
- Трошкове обраде захтева и израде докумената сноси ООО која подноси захтев, што иста потврђује печатом и потписом на предвиђеном месту на обрасцу
- Неправилно и непотпуно попуњене захтеве ГОО ће вратити подносиоцу.
- Након пријема и обраде захтева главна одгајивачка организација у разводном писму таксативно наводи врсту и број прихваћених и одбијених грла из захтева, при чему се разлози одбијања грла наводе у самом обрасцу захтева, поред сваког одбијеног грла.
- За грла која испуњавају услове ГОО издаје одговарајући зоотехнички документ у складу са захтевом и главним одгајивачким програмом.
- Грла, која не испуњавају услове за издавање одговарајућег зоотехничког документа се сматрају одбијеним грлима.
- У случају да ООО није поднела комплетан захтев за педигре, ГОО обавештава ООО (писмено-разводно писмо, усмено или електронском поштом, у зависности од сложености допуне) да допуни захтев неопходним подацима и документацијом. За допуну предмета ООО има рок од 5 радних дана да одговори и, након овог рока, захтев може бити или поново обрађен или одбијен. Уколико ООО не одговори у предвиђеном року, захтев/грло се одбија и фактурише обрада захтева, а ООО мора да поднесе нови захтев за спорно грло/грла. Такође и одговори-допуне достављени након периода дужег од 5 дана неће бити уважени и ООО мора да поднесе нови захтев.
- У случају да је грло одбијено приликом подношења захтева за упис у главни део ГМЕ, дозвољено је да се у највише још два квартала поднесе захтев уз одговарајућу документацију којом се доказује право на упис, у зависности од разлога одбијања наведених у захтеву од стране ГОО. Ако се у наведеном периоду утврди да грло не испуњава услове за упис у ГМЕ оно се сматра трајно одбијеним и за њега ООО нема право поновног подношења захтева.

- Уколико се провером захтева установи неслагање података са главном матичном евиденцијом, главна одгајивачка организација ће исти проследити инспекторима надлежним за контролу спровођења одгајивачких програма у сточарству.
- Подаци о пореклу и друге информације о грлу се при упису/регистрацији животиње у базу података пореде са другим подацима, прикупљеним у оквиру спровођења одгајивачког програма. У случају нејасноћа и неслагања везаних за податке за признавање порекла грла, ГОО може наложити додатну потврду порекла молекуларно-генетичким тестовима.
- Издавање педигреа и других зоотехничких докумената код свих раса за које се спроводе главни одгајивачки програми заснива се на подацима о датуму рођења, полу, раси, пореклу и производним способностима грла преузетим од одгајивача, односно основне одгајивачке организације која је у име одгајивача, а на обрасцима прописаним одгајивачким програмом, исте доставила главној одгајивачкој организацији. Животиња за коју се издаје документ о пореклу и производним особинама може бити уписана у главну матичну евиденцију, с тим да се упис може поништити ако се накнадно утврди да су достављени подаци нетачни. За тачност података на документу одговарају одгајивач и/или основна одгајивачка организација и свака промена на документу која није урађена и верификована од стране главне одгајивачке организације поништава издати документ.

ЗАХТЕВ ЗА УПИС ГРЛА У ГЛАВНИ ДЕО ГЛАВНЕ МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

ДОДЕЛА ХБ БРОЈА

ПЛЕМЕНИТЕ РАСЕ

Говеда могу бити уписана у главну матичну евиденцију ако припадају квалитетним приплодним грлима, што се утврђује на основу њиховог порекла, екстеријера, производних и репродуктивних перформанси, приплодне вредности грла и/или њихових предака и сродника (када су те вредности доступне).

У главни део матичне евиденције (ГГМЕ) за одређену, племениту расу могу се уписати грла која испуњавају следеће услове:

- да су обележена (ИД број)
- да није одгојено у сродству (коеф.сродства између партнера у пореклу $\leq 3,5\%$)
- грла сименталске и товних раса да имају минимум 75% гена доминантне расе
- познато порекло грла за најмање претходне две генерације предака (родитеље и родитеље родитеља) односно мушки родитељ мора бити уписан у ГГМЕ (ХБ број) и позитивно тестиран или у поступку тестирања, а женски родитељ мора бити уписан у ГГМЕ (ХБ број) или у ДГМЕ (РБ број) и оцењен најмање II класом

- уредно и благовремено уписана у Регистар телади
- женска грла морају бити први пут осемењена и отељена у прописаним границама старости са тим да прво тељење мора бити до треће године старости односно, минималне старости при првом тељењу од 22, а максимално 33 месеца за ХФ и БС расу или минимум 23, а максимално 33 месеца за СИМ расу, односно 40 месеци за грла товних раса.
- складно развијена сагласно типу и стандарду расе,
- линеарно оцењена након првог тељења минимално II класом ,
- мушка грла морају потицати од испитаних родитеља са позитивним резултатима испитивања, а која су испитивањем производних способности дала позитивне резултате, односно да потичу од испитаних родитеља са позитивним резултатима испитивања, а налазе се у поступку испитивања и уписана су у главну матичну евиденцију.

* Грла уписана у ГГМЕ подлежу редовној контроли здравственог стања, репродуктивних и производних особина а сви подаци се уредно и ажурно воде у матичној евиденцији.

А) Захтев за упис женских квалитетних приплодних грла

Неопходно је да се ГОО поднесе следећа документација:

1. **Захтев за упис грла одређене расе у главну матичну евиденцију**-подноси се искључиво у штампаној форми (Прилог 6), у потпуности попуњен, и од стране ООО и РОО потписом и печатом оверен. Захтев може поднети искључиво основна одгајивачка организација код које је регистрован одгајивач/власник грла. У складу са тим:
  - Власник грла мора бити у евиденцији одгајивача квалитетних приплодних грла.
  - Захтев се подноси на крају квартала у ком се јуница отелила. Захтеве поднете након тог рока главна одгајивачка организација (ГОО) није у обавези да обради.
2. **Комисијски записник** (Прилог 7) у потпуности попуњен подацима о: раси, идентитету грла (ИД број), датуму рођења, броју регистра телади, пореклу грла, класи, датуму последњег тељења и линеарној оцени типа и власнику грла. Ако је грло уписано у регистар телади друге ООО, а не оне која подноси захтев, уз број регистра телади написати и назив ООО у чији је регистар грло уписано. Комисијски записник оверавају и потписују основна и регионална одгајивачка организација, а главној одгајивачкој организацији се доставља у два истоветна примерка. Уколико основна одгајивачка организација својим радом обухвата грла који припадају различитим окрузима, онда комисијски записник оверавају све регионалне одгајивачке организације које су надлежне за дотичне округе. У комисијском записнику грла морају бити поређана у растућем низу по броју регистра телади.

3. **Матични листови** грла за које се упис у ГМЕ захтева. Матични листови се достављају у штампаној форми (Прилог 8 и 9), при чему треба да су оверени, у потпуности попуњени и сложени по редоследу предметних грла на комисијском записнику. У матичном листу грла, поред података о грлу, морају бити уписани и подаци о датуму рођења мајке и производња млека мајке и бабе. Поред осталих у матични лист грла морају бити уписани и подаци о тељењу грла, као и линеарне оцене типа за грло-појединачне.

Уколико грло поседује педигре неопходно је уз матични лист грла приложити и копију педигреа.

За грла која су прешла из једне у другу основну одгајивачку организацију, а немају издат педигре, мора се приложити и матични лист издат од стране првобитне основне одгајивачке организације (такође оверен и потписан).

Уколико мајка нема ХБ број, а поседује раније издат педигре из друге ГОО неопходно је доставити копију педигреа уз матични лист грла.

На захтев ГОО, уколико је потребно, доставити и матични лист мајке и/или производни лист првотелке. Исто тако, уколико је потребно за упис грла у главну матичну евиденцију, ООО ће на захтев ГОО доставити на увид потврду о осемењавању мајке грла да би се утврдила тачност порекла грла.

За грла рођена из природног парења неопходно је доставити копију потврде о природном припусту.

Уколико квалитетна приплодна грла која су уписана у главну матичну евиденцију и имају додељен број у ГМЕ, по својим особинама (старост преко 15 година, особине екстеријера и здравља, као и производне и репродуктивне способности) више не испуњавају критеријуме за квалитетна приплодна грла, грло прелази у „пасиван статус“ и не може остварити права која по Закону, Уредбама и Правилницима остварују квалитетна приплодна грла (на пример подстицајна средства, право на пречи закуп земљишта у државној својини, итд).

Б) Захтев за упис мушких квалитетних приплодних грла

За упис мушког квалитетног приплодног грла-приплодњака у главну матичну евиденцију неопходно је да се ГОО поднесе следећа документација:

- 1) **захтев** за упис квалитетног мушког приплодног грла (захтев за регистрацију бика) у главну матичну евиденцију, оверен потписом и печатом подносиоца захтева;
- 2) **комисијски записник** који мора бити у потпуности и тачно попуњен и оверен потписом и печатом подносиоца захтева;
- 3) копија **педигреа** приплодњака, а уколико су у питању увозна грла или увозно семе квалитетних приплодних бикова, неопходно је да педигре буде усаглашен са педигреом који се издаје од стране ГОО (у смислу података о грлу који су

приказани на педигреу) и преведен од стране овлашћеног судског тумача за земљу извозника;

- 4) копија **мишљења Научно-стручног савета за сточарство**, којим се одобрава увоз бика/семена уколико су у питању увозна грла или увозно семе квалитетних приплодних бикова који се уписују у ГМЕ.

Захтев за упис грла у главну матичну евиденцију подноси се по расама, као и по полу, односно одвојено за женска и мушка грла. Захтев за упис женских квалитетних приплодних грла у главни део главне матичне евиденције доставља се квартално, тако што једна основна одгајивачка организација може поднети само по један захтев у сваком кварталу.

Термини за достављање захтева за упис женских грла у главни део главне матичне евиденције су:

- I квартал (01.01. -31.03.) од 1. априла до 10. априла
- II квартал (01.04.-30.06.) од 20. јуна до 5.јула
- III квартал (01.07.-30.09.) од 1.октобра до 10. октобра
- IV квартал (01.10. - 31.12.) од 20. децембра до 5. Јануара

За мушка квалитетна приплодна грла захтеви се подносе током целе године.

В) Захтев за упис квалитетних приплодних грла из увоза

Када су у питању квалитетна приплодна грла из увоза, ГОО мора на захтев одгајивача уписати квалитетна приплодна говеда, која воде порекло из држава чланица ЕУ, у матичне књиге за СИМ, ХФ и БС расу, као и за товне расе говеда. Увежена квалитетна приплодна грла са потврђеним пореклом и регистрацијом у главној матичној евиденцији, коју води ГОО државе извозника, се на захтев одгајивача, а посредством ООО разврставају и уписују у матичну књигу за одговарајућу расу.

ГОО може одбити регистрацију грла из увоза у случају:

- да није приложена потврда Научно-стручног савета,
- неиспуњавања захтева прописа о здравственој заштити животиња;
- ако нису испуњени услови за промет квалитетним приплодним материјалом.
- ако резултати производње грла и њихове генетичке вредности не испуњавају минималне захтева за упис грла у главну матичну књигу;
- ако су непотпуни подаци на оригиналном педигреу увеженог грла, или уколико форма педигреа са подацима на педигреу није усаглашена са педигреом који издаје ГОО и самим тим недостају подаци неопходни за упис грла у ГМЕ.

*За тзв. пререгистрацију уматичених грла из Војводине потребно је доставити:

- пропратно писмо,
- захтев за ХБ број са поштом (ставља се са свим осталим грлима),
- матични лист грла и
- копију новосадског педигреа грла на коме треба да је уписан ХБ број.

АУТОХТОНЕ РАСЕ

У главни део главне матичне евиденције аутохтоних раса уписују се и добијају ХБ број приплодна грла аутохтоних раса која одговарају стандарду расе постављеном главним одгајивачким програмом под условом да:

- 1) имају познате родитеље и родитеље родитеља исте расе;
- 2) су обележена у складу са прописима којима се уређује обележавање;

Грла аутохтоних раса домаћих животиња код којих су мајка и мајке њихових родитеља уписане у додатном делу матичне евиденције и код којих су отац и дедови уписани у додатни део матичне евиденције могу се уписати у главни део матичне евиденције аутохтоних раса.

Грла аутохтоних раса домаћих животиња код којих су мајка и отац уписани у додатном делу матичне евиденције могу се уписати у главни део матичне евиденције аутохтоних раса.

Потребна документација је иста као за племените расе говеда.

Женска грла која испуњавају горе наведене услове, на захтев Основне одгајивачке организације *након првог тељења* могу бити уписана у матичну евиденцију за аутохтоне расе, и добити ХБ у Главној одгајивачкој организацији.

Мушка грла одабрана за приплод, а која испуњавају горе наведене услове, на захтев Основне одгајивачке организације могу бити уписана у матичну евиденцију за аутохтоне расе, и добити ХБ у Главној одгајивачкој организацији.

ЗАХТЕВ ЗА УПИС ГРЛА У ДОДАТНИ ДЕО ГЛАВНЕ МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

ДОДЕЛА РБ БРОЈА

ПЛЕМЕНИТЕ РАСЕ

Грла која не задовољавају услове за упис у главни део главне матичне евиденције могу се уписати у **додатни део главне матичне евиденције** а њиховом потомству које задовољава услове за упис у главни део главне матичне евиденције може се доделити ХБ број.

У додатни део матичне евиденције (ДГМЕ) могу се уписати грла која испуњавају следеће услове:

- да су обележена (ИД број)
- да нису старија од пет година
- складно развијена сагласно типу и стандарду расе,
- први пут осемењена и отељена у (за дату расу) прописаним границама старости
- линеарно оцењена и класирана
- минимални услов да би женска грла била уписана у ДГМЕ је да имају пуно порекло за мушког родитеља (ХБ број), а да се женски родитељ може идентификовати на начин прописан главним одгајивачким програмом за одговарајућу расу
- изузетно, мушка грла могу се уписати у ДГМЕ под условом да су од посебног одгајивачког значаја, а испуњавају услове у погледу припадности раси (у типу расе), телесне развијености и здравља, као и да су на прописан начин обележена

* Одгајивач је дужан да податке о здравственом стању, репродуктивним и производним особинама грла уписаних у ДГМЕ редовно евидентира у картон осемењавања и шталске књиге и учини их доступним зоотехничарима из ООО, РОО И ГОО.

Захтев за упис грла у додатни део главне матичне евиденције подноси се по расама. Рокови за достављање захтева за доделу РБ бројева нису стриктно одређени, што значи да основна одгајивачка организација може достављати овакве захтеве по потреби.

За упис грла у додатни део ГМЕ, потребно је да се ГОО поднесе следећа документација:

- 1) Пропратно писмо у 2 примерка заведено деловодним бројем ООО
- 2) Захтев за упис грла у додатни део главне матичне евиденције у 2 примерка, посебно за сваку расу
- 3) Записник са селекцијске смотре у 2 примерка, оверен од стране ООО и РОО
- 4) Оверени матични листови свих грла у Захтеву, сложени по редоследу грла у Записнику
- 5) Копија пасоша грла (обострано)

Сва грла која се налазе уписана у додатни део главне матичне евиденције, а на основу захтева основне одгајивачке организације, могу добити извод о упису у додатни део главне матичне евиденције.

АУТОХТОНЕ РАСЕ

У додатни део главне матичне евиденције аутохтоних раса уписују се и добијају РБ број, мушка и женска приплодна грла аутохтоних раса под условом да:

- 1) се могу идентификовати на начин прописан главним одгајивачким програмом за одређену аутохтону расу;
- 2) је оценом екстеријера потврђено да испуњавају стандарде расе, у складу са главним одгајивачким програмом;
- 3) испуњавају минималне производне и репродуктивне особине у складу са главним одгајивачким програмом.
- 4) имају познато порекло за најмање једну генерацију предака.

У додатни део матичне евиденције аутохтоних раса уписују се и женска приплодна грла код којих је познато порекло једног родитеља, а изузетно се могу уписати и женска грла без познатог порекла, ако у Републици Србији нема довољно домаћих животиња неке расе, а она је од посебног одгајивачког значаја.

Женска грла која испуњавају горе наведене услове, на захтев Основне одгајивачке организације *након тељења* могу бити уписана у матичну евиденцију за аутохтоне расе, и добити РБ у Главној одгајивачкој организацији.

Мушка грла одабрана за приплод, а која испуњавају горе наведене услове, на захтев Основне одгајивачке организације могу бити уписана у матичну евиденцију за аутохтоне расе, и добити РБ у Главној одгајивачкој организацији.

ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПЕДИГРЕА

На основу података у главној матичној евиденцији, главна одгајивачка организација, на захтев основне одгајивачке организације, издаје потврду о пореклу и производним особинама (**Педигре**) за квалитетна приплодна говеда. Право на добијање **Педигреа** имају грла која су уписана или имају право уписа у главни део главне матичне евиденције. Услови које грло мора да испуни да би добило педигре одговарају условима за упис у главни део главне матичне евиденције.

Главној одгајивачкој организацији је потребно доставити **Захтев за издавање педигреа** са пратећом документацијом искључиво у штампаној форми, уредно и у потпуности попуњен. У складу са тим потребна је следећа документација и процедура подношења Захтева:

- 1) Пропратно писмо у два примерка заведено деловодним бројем ООО
- 2) Захтев (Прилог 10) може поднети искључиво основна одгајивачка организација код које је регистрован продавац („одгајивач/власник“) грла, а који мора бити у евиденцији одгајивача квалитетних приплодних грла. Захтев за издавање педигреа се подноси у 2 примерка, оверен од стране ООО и надлежне РОО. Захтев се подноси најкасније у року од 30 дана од након што је грло продато за даљи приплод и напустило имање власника/одгајивача. Захтеве поднете након тог рока главна одгајивачка организација (ГОО) није у обавези да обради. Захтев мора бити у потпуности попуњен следећим подацима:
  - Грло: ИД број; ХБ број (уколико је грло уписано у ГМЕ); категорија грла.
  - Датум рођења; број из регистра тељења;
  - Отац: пуно име, ХБ и ИД број
  - Мајка: ХБ/РБ и ИД број
  - називи основне одгајивачке организације (ООО) код које је грло уписано у регистар и припадајуће регионалне одгајивачке организације (РОО).
  - Подаци о осемењавању: за стеоне јунице и краве је неопходно уписати датум осемењавања и податке о бики осеменитељу (пуно име, ХБ и ИД број)
  - Подаци о купопродаји се уписују уколико се Педигре издаје у ту намену са тим да се у рубрику „Одгајивач“ уписује увек лице (име и презиме, место), код кога је грло отељено односно уписано у Регистар тељења. У рубрику продавца грла, уписује се име тренутног власника грла, док се у рубрику купаца уписује нови власник грла, а датум продаје уписује у предвиђену рубрику.
- 3) Уз захтев се прилаже оверени **матични лист грла** за које се подноси захтев и **мајке грла** (оверени, ажурирани и у потпуности попуњени свим предвиђеним подацима за дату категорију), оверен од стране ООО. Попуњен матични лист грла подразумева уписане све податке о грлу, мајци, њиховим

производњама, податке о оцу (пуно име и ХБ број), податке о баби и деди, линеарне оцене грла, као и датум осемењавања и тељења грла. Матични лист мајке такође мора бити попуњен са свим доступним подацима наведеним у предходној ставци (као и за грло).

Уколико је грло осемењено/припуштено, на матичном листу се мора уписати датум осемењавања и бик осеменитељ (име и ХБ број) и на захтев ГОО приложити **документ који потврђује податке о осемењавању/припусту и стеоности** (уколико је стеоност потврђена), односно копија Потврде о осемењавању/Припуснице/ВО картона са датумом осемењавања/припуста и уписаним датумом када је стеоност потврђена (са потписом и печатом ветеринара који је потврдио стеоност).

Уколико је потребно ООО ће на захтев ГОО доставити на увид потврду о осемењавању мајке грла да би се утврдило тачно порекло грла.

Захтев за педигре се подноси за све категорије квалитетних приплодних говеда (телад, јунице, краве, приплодна мушка телад/јунад, приплодни бикови) и искључиво за грла која потичу из запата који су под редовном контролом продуктивности и чији власник се налази у евиденцији одгајивача квалитетних приплодних говеда.

Уколико се подноси захтев за категорију крава, грло мора бити под редовном контролом продуктивности и редовно прегледавано и оцењивано на селекцијским смотрама (мора се налазити у Комисијском записнику са селекцијске смотре за текућу и претходне године, у зависности од старости грла).

Када су млада грла у питању, поред тога што морају потицати из запата који су под редовном контролом продуктивности, право на педигре имају телад чије су мајке уписане најмање у додатни део главне матичне евиденције. Јунице морају, у складу са старости, бити оцењене и класиране минимално са оценом II на редовним годишњим селекцијским смотрама.

Уколико је грло већ продато као теле на територију АПВ, а није благовремено поднет захтев за педигре, такво грло више није под редовном контролом продуктивности на територији централне Србије и за такво грло ГОО за територију централне Србије не може издати педигре.

Уколико је грло у категорији јунице или краве продато на територију АПВ, а није благовремено поднет захтев за педигре, такво грло више није под редовном контролом продуктивности на територији централне Србије и за такво грло ГОО за територију централне Србије не може издати педигре.

Ако је захтев за педигре поднет за грло у категорију крава, а грло има издат педигре за категорију теле/јуница, уз захтев доставити претходно издат (оригинал) педигре и матични лист са подацима о линеарној оцени и производњи/тељењу грла. За првотелке доставити и производни лист са започетом првом лактацијом.

Уколико мајка и/или мајчина мајка поседују раније издат педигре од стране друге ГОО или из иностранства, доставити копије истих.

Уколико су у пореклу грла приплодњаци са дозволом/решењем за коришћење у природном припусту написати ХБ број бика, број дозволе/решења за коришћење грла у природном припусту и број педигреа бика.

Издавање дупликата педигреа

У случају промене власништва над грлом коме је већ издат педигре, врши се допуна педигреа најновијим подацима (нове лактације, тељења, потврђене стеоности, преласка из једне у другу категорију) и издаје се дупликат педигреа (са истим бројем) а оригинал претходне верзије педигреа задржава ГОО.

Потребна документација за издавање дупликата педигреа:

1. Пропратно писмо у 2 примерка заведено деловодним бројем ООО
2. Захтев за издавање дупликата педигреа у 2 примерка, посебно за сваку расу, оверен од стране ООО и надлежном РОО
3. Оверени матични листови свих грла у Захтеву, сложени по редоследу у Захтеву
4. Оригинални педигре

Уверење о пореклу

Грла која су уписана у додатни део главне матичне евиденције (РБ број) на основу захтева основне одгајивачке организације, могу добити **Уверење о пореклу**.

Услови које грло мора да испуни да би добило Уверење о пореклу одговарају условима за упис у додатни део главне матичне евиденције.

ЗАХТЕВ ЗА ПРОВЕРУ СТАТУСА ГРЛА У ГЛАВНОЈ МАТИЧНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ

Основне одгајивачке организације на захтев одгајивача имају право да главној одгајивачкој организацији поднесу **Захтев за проверу статуса грла говеда у главној матичној евиденцији**. Провером статуса грла главна одгајивачка организација проверава да ли грло испуњава услове за упис у главну матичну евиденцију.

Да би се утврдио статус грла неопходно је да ООО поднесе главној одгајивачкој организацији следећу документацију:

- 1) Пропратно писмо у два примерка
- 2) Комисијски записник са попуњеним свим подацима о грлу/грлима за које је потребно извршити проверу статуса грла у главној матичној евиденцији.
- 3) Матичне листове грла наведених у записнику, за која се потражује провера статуса.

ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ КВАЛИТЕТНОГ ПРИПЛОДЊАКА ЗА ПРИРОДАН ПРИПУСТ

Дозволу за коришћење квалитетног приплодњака за природно парење издаје главна одгајивачка организација, за квалитетна приплодна мушка грла (ХБ број) намењена коришћењу у природном припусту. Захтев се обично подноси истовремено са захтевом за упис грла у главни део главне матичне евиденције. Услови које грло мора да испуни да би се одобрило коришћење у природном припусту су следећи:

- пуно порекло (грло поседује педигре),
- грло је уписано у главну матичну евиденцију,
- грло је оцењено на селекцијској смотри и налази се на комисијском записнику са селекцијске смотре,
- грло у погледу здравственог стања испуњава услове у складу са законом којим се уређује здравствена заштита животиња, тј. важећим правилником о утврђивању програма мера здравствене заштите животиња,
- позитивни резултати теста оца (у зависности од расе и смера производње),
- мајка грла мора бити оцењена и класирана са минимално I класом.

За издавање дозволе за коришћење приплодњака за природно парење неопходно је да се ГОО поднесе следећа документација:

- 1) пропратно писмо
- 2) **захтев за издавање дозволе** за коришћење квалитетног приплодног мушког грла за природан припуст (Прилог 11).
  - Захтев мора бити у потпуности попуњен, оверен потписом и печатом надлежне ООО и потписима чланова комисије који су грло одабрали и предложили за коришћење у природном припусту (по 1 представник ООО и РОО), као и надлежне Ветеринарска станица као доказ да је грло здраво и слободно од заразних болести и болести обухваћених Програмом мера здравствене заштите животиња и да је способно за коришћење у природном припусту (оверавају предвиђену рубрику у захтеву);
- 3) **копија педигреа приплодњака** (на име власника приплодњака и подносиоца захтева).
- 4) **комисијски записник са смотре**

Мушка грла која су добила дозволу за коришћење за природно парење могу се користити искључиво за природан припуст у периоду важења наведеном на дозволи.

Одгајивач може да користи приплодњака за природно парење ако има дозволу за његово коришћење издату од главне одгајивачке организације и уколико за приплодњака води **припусни списак** који једном годишње доставља ГОО.

ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ РЕШЕЊА О КОРИШЋЕЊУ ПРИПЛОДЊАКА У ПРИРОДНОМ ПРИПУСТУ

ИЗДАВАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ

Лиценцирање је поступак одабирања и коришћења здравих мушких приплодних грла (РБ број) из популације када у Републици Србији нема довољног броја мушких квалитетних приплодних грла одређене расе за спровођење одгајивачког програма и са циљем да се не угрози размножавање домаћих животиња. Имајући у виду постојећу ситуацију када су квалитетна приплодна грла СИМ, ХФ и БС расе у питању, као и њихов број у Републици Србији, квалитет и разноликост семена бикова за ВО, лиценцирање мушких приплодних грла ових раса обавља се само у изузетним случајевима. Потреба за лиценцирањем приплодњака тренутно постоји само код аутохтоних и товних раса говеда.

Обавља се на захтев основне одгајивачке организације ради спровођења одгајивачког програма.

Лиценцирани приплодњаци могу се користити искључиво за природно парење и услови које морају да испуне да би се лиценцирали су следећи:

- да су уписани у матичну евиденцију,
- да се налазе на комисијском записнику са селекцијске смотре,
- морају припадати типу расе за коју ће се користити за приплод.

Поступак лиценцирања обавља **Комисија за лиценцирање**, коју на захтев ООО образује главна одгајивачка организација. Комисију чине најмање један дипломирани инжењер пољопривреде за сточарство и један дипломирани ветеринар.

Основна одгајивачка организација припрема податке о мушким приплодним животињама која се лиценцирају и то: старост грла, порекло, оцену телесне грађе, оцену расне припадности и здравственог стања.

О времену лиценцирања и оцени мушких приплодних домаћих животиња комисија обавештава одгајиваче, најкасније 14 дана пре почетка лиценцирања. Место лиценцирања је пољопривредно газдинство на коме се приплодњак налази. О извршеном лиценцирању комисија сачињава извештај (Прилог 12) који је уједно и Захтев за издавање Решења и доставља се ГОО уз пропратно писмо и пратећу документацију (матични лист и комисијски записник).

На основу извештаја комисије главна одгајивачка организација доноси **Решење о коришћењу приплодњака у природном припусту**, или излучењу приплодњака. У решењу се наводи и трајање права коришћења грла за приплод. У случају пријема

решења о излучењу грла, одгајивач је дужан да излучи приплодњака из стада или да обави његову кастрацију у року од седам дана, о чему је ООО дужна да обавести ГОО.

Одгајивач може да користи приплодњака за природно парење ако има решење за његово коришћење издату од главне одгајивачке организације и уколико за приплодњака води **припусни списак**.

ПРЕДАЈА ИЗВЕШТАЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Извештајна документација представља годишњи извештај о обављеним мерама селекције за спровођење одгајивачког програма. Саставни део извештајне документације у говедарству представљају:

- регистар телади
- записник са селекцијске смотре,
- записник о линеарној оцени првотелки,
- списак закључених лактација,
- списак биковских мајки,
- записник о спроведеном перформанс тесту бикова,
- списак телади-потوماка бика за биолошки тест,
- списак кћерки бикова за прогени тест на телесну грађу,
- списак кћерки бикова за прогени тест на млечност.

Извештајна документација се доставља једном годишње, на крају сточарске године а односи се на период од 1. октобра претходне до 30. септембра текуће године. Тачан термин за достављање извештајне документације одређује Главна одгајивачка организација, о чему благовремено обавештава регионалне одгајивачке организације.

Извештајну документацију Основне одгајивачке организације достављају Регионалним одгајивачким организацијама, које након извршене провере исправности података, исту овереавају и прослеђују Главној одгајивачкој организацији. Уколико одгајивачка организација својим радом обухвата одгајиваче који припадају различитим окрузима, онда се на један извештајни документ потписују и оверавају га све регионалне одгајивачке организације које су надлежне за дате округе, односно нема раздвајања извештаја по окрузима.

Извештајну документацију оверавају својим печатом и потписом основна и регионална одгајивачка организација и то на сваком појединачном документу који је саставни део извештаја.

Извештајна документација се припрема и доставља у 3 примерка, од чега, након пријема документације, један примерак остаје у Главној одгајивачкој организацији, а други и трећи се враћају Регионалној, односно Основној одгајивачкој организацији. Извештајна документација се припрема по расама, а у оквиру једне расе сваки документ је јединствен, односно нема раздвајања по одгајивачима.

ГОО поред штампане форме извештајну документацију може захтевати и у електронској форми са тим да се селекцијска смотра матичног запата укључујући приплодни женски подмладак и списак излучених грла обавезно достављају у штампаној и у електронској форми. Електронске смотре се припремају и достављају у форми excel табеле искључиво на e-mail адресу Одељења за говедарство, Института за сточарство. По својој садржини морају бити идентичне смотрама које се достављају у штампаној форми, осим што се електронске смотре не раздвајају по расама.

Документација која се предаје ГОО треба да буде :

- уредно ажурирана за сваку расу посебно;
- на прописаним обрасцима;
- са читко и правилно исписаним подацима;
- у складу са прописаним захтевима оверена од стране ООО и/или РОО.

Регистар телади води се по расама говеда тј. за сваку расу води се посебан регистар телади (збирно за ХФ и РХФ) за период од једне календарске године. Регистри се закључују једном у три месеца-квартално, при чему се низ редних бројева тељења не прекида. Регистар телади води ООО, а оверавају и потписују основна и регионална одгајивачка организација.

Регистар се доставља ГОО у штампаној форми (Прилог 13) у потпуности попуњен свим подацима, увек у три примерка, при чему један примерак задржава главна одгајивачка организација за потребе главне матичне евиденције, а друга два примерка након овере бивају враћена основној, односно регионалној одгајивачкој организацији. У току спровођења ГОП-а 2020-2024, предвиђена је достава Регистра и у електронској форми.

Уколико основна одгајивачка организација своју делатност обавља на теренима већег броја регионалних одгајивачких организација, потребна је овера (печат и потпис одговорног лица) из сваке регионалне одгајивачке организације. Регистар се РОО и ГОО предаје у потпуности попуњен са свим подацима који су у Регистру предвиђени, а рок за предају Регистра је у складу са роковима које формира ГОО.

У **регистар телади** уписују се следећи подаци:

- редни број,
- власник грла,
- идентификациони број телета (ИД),
- порекло телета (матични и ИД број оца и мајке),
- пол,
- датум оплодње мајке,
- датум рођења телета,
- телесна маса телета код рођења,
- оцена телета (ОТ) и оцена тока тељења (ОТТ),

- у рубрику „примедба“ уписују се скраћенице одговарајуће: ПО-побачај, МР-мртворођено, УГ-угинуло након рођења, БЛ-близнац, АН-аномалија (уз опис).

Регистар се у новој години отвара са редним бројем један (нумерација не сме имати празно поље или прескочен број). Овлашћено лице и/или контролни асистент, уносе податке у регистар хронолошки по датуму рођења телета, најкасније 15 дана од рођења телета (7 дана за телад биковских мајки).

Подаци о датуму оплодње мајке, као и о оцу телета (ХБ број и име) се уписују са потврде о осемењавању грла, односно ВО картона. Уколико је Регистар закључен и предат РОО и ГОО без уписаних података које образац предвиђа, а посебно без уписаног ИД броја телета - доводи се у питање упис оваквих грла у главну матичну евиденцију, односно грла за која у Регистру није уписан ИД број неће имати право уписа у ГМЕ.

Након закључења и предаје регистра никакве даље исправке и допуне регистра нису дозвољене па ни накнадни упис ИД бројева телади. Изузетно, ГОО може одобрити накнадни упис у Регистар у случајевима када то озбиљност ситуације налаже односно када су права одгајивача, проистекла из тројног уговора угрожена (неодговоран и мањкав рад ООО, престанак рада ООО и сл.).

Приликом достављања захтева за упис у ГМЕ, захтева за издавање педигреа или издавања било којих докумената од стране ГМЕ, подаци на захтеву и матичном листу грла морају да се подудару са подацима из регистра телади, у супротном таква грла ће бити одбијена на поднетом захтеву.

У изузетном случају, када је приликом уписа података у регистар дошло до тзв. техничке грешке (погрешно уписан ИД број, пермутација броја и сл.) ООО се може обратити ГОО дописом – молбом за исправку грешке уз образложење настале грешке. ГОО разматрањем случаја установљава оправданост молбе и доноси одлуку о прихватању или неприхватању молбе. У разматрању случаја пресудну улогу има процена учесталости техничке грешке у регистру дате ООО за период од три године, која не може прелазити праг од 0,5-1,0%, у зависности и од осталих околности случаја.

Регистар телади се предаје најкасније три месеца од завршетка квартала. Померање рокова за предају Регистра је договорено заједно са ГОО за АПВ из разлога неопходности да се Регистри предају РОО и ГОО у потпуности попуњени свим подацима који су у Регистру предвиђени. Уколико је Регистар закључен и предат РОО и ГОО без уписаних података које образац предвиђа, као и без уписаног ИД броја телета – доводи се у питање упис оваквих грла у главну матичну евиденцију јер грла без уписаног ИД броја неће бити уписана у ГМЕ, па је из тог разлога и померен рок за предају.

Термини за предају Регистара су следећи:

I квартал (01.01. -31.03.) од 20. јуна до 5.јула

II квартал (01.04.-30.06.) од 1.октобра до 10. октобра

III квартал (01.07.-30.09.) од 20. децембра до 5. јануара

IV квартал (01.10. - 31.12.) од 1. априла до 10. априла

Регистри телади који нису предати до наведених термина неће бити прихваћени од стране ГОО. У случају да, у датом термину предаје, ГОО врати регистар на допуну или исправку, ООО је у обавези да у року од 10 дана достави исправљен Регистар.

Селекцијска смотра је редован, годишњи преглед уматичених грла (старо и новоуматичених) као и кандидата за матични запат (приплодног подмлатка). На смотри се евидентирају и подаци о излученим грлима укључујући и разлоге њиховог излучења. Подаци са смотре се на газдинству-код одгајивача евидентирају у теренским-радним записницима. ООО податке из радних записника преносе и систематизују у образац **Комисијски записник** (Прилог 7) који уједно представља и извештај са селекцијске смотре и састоји из 4 дела: смотре староуматичених грла, смотре новоуматичених грла, смотре приплодног подмлатка и списка излучених грла. Ове смотре односе се на грла у матичном запату, односно квалитетна приплодна грла (грла са ХБ бројевима) и квалитетан приплодни подмладак као кандидате за матични запат. Грла која се не нађу у годишњој смотри, не могу остварити право на подстицаје у наредној години.

Сва женска грла која се налазе у завршној, годишњој смотри треба да имају уредно ажурирана тељења у претходној сточарској години. У смотри приплодног подмлатка уводе се грла која ће бити уведена у матични запат у наредној сточарској години. **Списак излучених грла** је документ у који се евидентирају сва грла из матичне евиденције која су током сточарске године излучена из запата. Овај списак представља саставни део смотре односно прилаже се уз комисијски записник о смотри (у писаној и електронској форми), на крају сваке сточарске године.

Комисијски записник садржи следеће податке:

- идентитет грла
- порекло грла
- датум рођења
- датум последњег тељења
- збирну линеарну оцену
- класу
- одгајивач/власник грла

Основна одгајивачка организација води један јединствени комисијски записник о смотри за све одгајиваче, за сваку од раса посебно (ХФ и РХФ збирно). Редослед грла у записнику је према растућем ХБ броју, а за приплодни подмладак према датуму рођења. Записник се у штампаној форми, доставља ГОО у три истоветна примерка, потписан и оверен од стране ООО и РОО једном годишње, на крају сваке сточарске године. Једновремено са достављањем комисијског записника у штампаном формату, његова истоветна, електронска верзија **електронска смотра**, се доставља на мејл Одељења за говедарство у три одвојена excel документа насловљена као: матични запат (СУ+НУ), приплодни подмладак и списак излучених грла. ООО је у обавези да штампану и електронску верзију смотре достави и РОО на крају сваког извештајног периода.

Записник о линеарној оцени првотелки је документ у који се евидентирају појединачне оцене телесне грађе првотелки (Прилог 14 и 15). У записник о линеарној оцени првотелки се уносе следећи подаци:

- ИД и ХБ број грла,
- име и ХБ број оца,
- датуми рођења, тељења и оцене грла,
- подаци о одгајивачу/власнику грла,

Основна одгајивачка организација у сарадњи са регионалном одгајивачком организацијом сачињава записник у три истоветна примерка, хронолошким редом по растућем ХБ броју. Записник потписан и оверен од стране ООО и РОО се доставља главној одгајивачкој организацији једном годишње, на крају сваке сточарске године.

Списак закључених лактација (Прилог 16) формира се након засушења краве и обрачуна лактације, када се подаци из производног листа уносе у матични лист краве и у списак закључених лактација.

У списак се уписују следећи подаци:

- редни број,
- идентитет грла (име грла, ХБ/РБ број грла, ИД број грла),
- датум рођења грла,
- име, ХБ и ИД број оца,
- ХБ и ИД број мајке,
- редни број лактације,
- дужина лактације,
- принос млека у целој и стандардној лактацији,
- принос и садржај млечне масти и протеина у целој и стандардној лактацији,
- датуми тељења и засушења,
- подаци о телету (ИД, име и ХБ оца)
- име, презиме и адреса (место) одгајивача.

Основна одгајивачка организација сачињава списак закључених лактација квартално и у три истоветна примерка га доставља РОО која га прегледа и оверава, а затим се исти доставља и ГОО на преглед, оверу и архивирање у МЕ. Краве су у списку поређане хронолошким редом по датуму засушења. Обавезно се у заглављу списка уписује временски период (за дати квартал) у коме су лактације закључене. Списак оверава регионална одгајивачка организација и оверен списак се доставља главној одгајивачкој организацији. На крају сточарске године уз последњи квартал доставља се и **рекапитулација закључених лактација** (Прилог 17).

Да би основна одгајивачка организација остварила право на средства по основу расписаног Конкурса надлежног Министарства, а у вези са спровођењем селекцијске мере која се односи на контролу продуктивности (закључена лактација), контролисана плоткиња мора да оствари минимум 200 дана лактације од тељења. Уколико је лактација краћа од 200 дана, поред тога што не остварује средства по основу расписаног конкурса, не узима се ни у обрачун просечне млечности за ООО и не треба је прерачунавати на 305 дана. Све лактације краће од 305 дана, а које су трајале 200 и више дана се према правилима које је прописао ИКАР прерачунавају на 305 дана (количина млека произведена последњег лактацијског дана се множи са разликом броја дана до 305).

Уколико дође до раскида уговора између одгајивача и основне одгајивачке организације пре наведених 200 дана лактације или уколико се плоткиња прода, основна одгајивачка организација која наставља контролу продуктивности до закључења лактације, остварује право на средства по Конкурсу за спровођење мера по главном одгајивачком програму.

Уколико се плоткиња прода, а лактација је у току, поред пасоша плоткињу мора да прати и производни лист, и лактација се наставља код новог власника. Није дозвољено продајом грла лактацију која је у току закључивати код претходног власника и започињати нову лактацију код новог власника. Лактација је у току, и уколико се код новог власника наставља контрола продуктивности, лактација која је започета код претходног власника се наставља и закључује код новог власника грла.

Списак биковских мајки (Прилог 18) садржи актуелну популацију биковских мајки у оквиру појединих ООО са свим предвиђеним подацима о њиховом идентитету, производњи, особинама телесне развијености., класи и одгајивачу/власнику. Услов да грло буде одабрано као биковска мајка јесте да је оцењено Е или Ia класом у складу са одговарајућим Правилником. Списак одабраних биковских мајки поред ООО и РОО оверава и Центар за репродукцију и В.О. који је учествовао у одабиру. На основу ових спискова ГОО води евиденцију БМ (Регистар БМ) у бази података главне матичне евиденције.

Извештај о обављеном перформанс тесту бикова се доставља Главној одгајивачкој организацији у склопу годишњег Извештаја о извршеним селекцијским мерама. За бикове чије је тестирање обављено у текућој сточарској години, у извештају се наводе сва предвиђена мерења и оцене.

Списак телaди-потомака бика за биолошки тест (прилог 19) садржи податке о потомству одабраног бика, неопходне за његово тестирање на присуство леталних и семилеталних гена. За добијање релевантних информација у току спровођења биолошког теста прате се следеће особине: маса телaди, процена општег изгледа и виталности телaди, присуство дегенеративних мана и оцена тока тељења. Подаци за спровођење теста преузимају се из Регистра приплођавања и оцене телaди. По сваком бику који се тестира, неопходно је имати податке за најмање 50 случајно одабране телaди.

Списак поред података о бику у биолошком тесту (име, ХБ број, датум рођења, власник) садржи и податке о његовом потомству:

- ИД број,
- датум рођења,
- пол
- телесна маса на рођењу
- оцена телета
- оцена тока тељења
- примедбе (близанци, мртворођено, побачај)
- аномалије

Списак кћерки бикова за прогени тест на телесну грађу (Прилог 20 и 21) садржи податке о линеарној оцени кћерки-првотелки одабраног бика. Прогени тест за телесну грађу се признаје само ако постоје подаци о линеарној оцени од најмање 20 првотелки по једном бику.

Списак кћерки-првотелки бикова за прогени тест на млечност (Прилог 22) садржи податке о лактацијској производњи кћерки-првотелки бика одабраног за тестирање. Прогени тест на млечност се признаје само ако постоје подаци о лактацијској производњи од најмање 20 ћерки по бику.

Основна одгајивачка организација којој је Решењем Министарства на Конкурсу одобрено спровођење биолошког и/или прогеног теста је у обавези да ГОО обавести о биковима –кандидатима чијим подацима за тест располаже. ГОО утврђује актуелност односно потребу за тестирањем предложених бикова о чему обавештава ООО која је у случају позитивног одговора у обавези да достави податке потребне за тестирање.

ОВЕРА ИЗВОДА ИЗ ГЛАВНЕ МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

У циљу остваривања права по основу Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број 10/2013), као и на основу уредби и правилника који се у складу са овим законом односе на квалитетну приплодну стоку, ООО у име одгајивача подноси ГОО захтев за оверу извода из главне матичне евиденције.

Изводи из главне матичне евиденције оверавају се искључиво за квалитетна приплодна грла уписана у главни део главне матичне евиденције (грла са ХБ бројем).
Захтев за оверу извода чине три документа:

- 1) Пропратно писмо
- 2) Образац извода из ГМЕ
- 3) Списак одгајивача квалитетних приплодних грла

Пропратно писмо

На пропратно писмо и списак одгајивача мора се уписати деловодни број. Из оперативних разлога, ради брже и практичније манипулације са документацијом, изводи се подносе у два, одвојена комплета (захтева) тј. Посебан примерак за ООО и одвојено, посебан примерак за ГОО при чему један комплет чини: пропратно писмо, списак одгајивача и изводи.

Извод из главне матичне евиденције

Образац извода из главне матичне евиденције (Прилог 23) прописује главна одгајивачка организација и он садржи следеће податке:

- период на који се Извод односи
- датум подношења (овере од стране ООО)
- расу грла
- ХБ и ИД број грла
- датум рођења
- број регистра телади
- податке о пореклу (ХБ и ИД број мајке; ХБ,ИД број оца и име)
- датум последње оплодње и последњег тељења
- податке о власнику

Извод се подноси за сва квалитетна приплодна грла одређеног одгајивача, али за сваког одгајивача посебно, и само једном у току трајања законски одређеног периода за подношење Захтева за подстицаје за квалитетна приплодна грла (на пример: у јулу (за сва грла у производњи) и јануару (за грла укључена у производњу – првотелке)) у току календарске године на коју се Уредба односи. Исто тако, извод може да се за исто грло поднесе само једном за време важења одговарајуће уредбе. Извод треба да је уредно попуњен свим подацима са обрасца, без накнадног брисања и исправљања података.

Извод се подноси у два идентична примерка, са нумерисаним странама и са оригиналним печатом и потписом основне одгајивачке организације на свакој страни извода. На једном изводу се подносе сва грла која су у власништву једног одгајивача, тако да на једном изводу могу бити грла различитих раса.

Главна одгајивачка организација оверава и потписује само један примерак (прву и последњу страну) извода из главне матичне евиденције на коме црвеном бојом означава грла која се не могу признати уз кратко образложење разлога њиховог одбијања. Овај примерак извода се враћа подносиоцу тј. ООО, док се други примерак уз списак одгајивача архивира у ГОО.

Списак одгајивача

Списак одгајивача квалитетних приплодних грла тзв. Спецификација садржи име, презиме и место одгајивача чија се грла налазе у изводу, уз назначен број грла по сваком одгајивачу, као и приказ укупног броја одгајивача и грла у изводу на крају списка. Редослед одгајивача у списку мора одговарати њиховом редоследу у изводу са уписаним бројем стране извода на списку. На оба примерка спецификације, код броја грла сваког одгајивача у случају одбијања грла евидентира се број одбијених грла, а на примерку који се архивира у ГОО и разлог одбијања. Овај списак је обавезан чак и када се подноси извод само за једног одгајивача.

Грла која су на изводу морају бити под редовном контролом продуктивности, тј. производње млека и телади и редовно прегледана на селекцијским смотрама односно морају се налазити у записнику са смотре (електронске и штампане) која се предаје ГОО на крају сваке сточарске године.

За купљена грла која се налазе на изводу, а не налазе се на селекцијској смотри код подносиоца захтева (грла која су дошла са територије АП Војводине), морају бити уписани пуни подаци о пореклу, наведен број педигреа (уз назнаку да је у питању новосадски педигре педигре који је издао Департман за сточарство Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду) и приложена копија педигреа на увид.

Уколико се захтев за оверу Извода из главне матичне евиденције подноси након истека рокова када је то било потребно урадити а захтев се подноси први пут, неопходно је уз ова три документа доставити и копију Позива за допуну поднеска (издаје је Управа за аграрна плаћања), са тим да на извод мора бити уписан садашњи датум. Након провере и овере извода ГОО фактурише ову услугу као и при редовној овери.

Уколико се подноси поновљени захтев за оверу Извода из главне матичне евиденције након исправке одређених недостатака у претходном захтеву, неопходно је уз ова три документа (на извод мора бити уписан садашњи датум) доставити и копију претходног извода где су евидентирани недостаци, допис у коме се наводи објашњење поновног подношења, као и, уколико је то потребно, додатна документација која потврђује тачност наведених података. Након провере и овере извода ГОО фактурише ову услугу према броју грла код којих су отклоњени недостаци.

ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДЕ О БРОЈУ УСЛОВНИХ ГРЛА

ПРАВО ПРЕЧЕГ ЗАКУПА ЗА ЗЕМЉИШТЕ У ДРЖАВНОЈ СВОЈИНИ

На основу Захтева одгајивача квалитетних приплодних говеда у сврху остваривања права пречег закупа за земљиште у државној својини, ГОО издаје **Потврду о броју условних грла**. Потврду се издаје у складу са уредбом и правилником који су на снази за сва грла уписана у ГМЕ.

За издавање потврда неопходно је да ООО поднесе главној одгајивачкој организацији следећу документацију:

1) Попуњен образац Захтева за издавање потврде (Прилог 24) са именом, адресом, бројем телефона и потписом одгајивача, као и бројем грла за које се подноси захтев. Образац мора бити потписан од стране одгајивача-подносиоца захтева.

2) Комисијски записник испуњен одговарајућим подацима и оверен од стране ООО и надлежне Регионалне одгајивачке организације

- уколико је грло купљено, уписати број издатог педигреа
- грло на записнику са селекцијске смотре мора се водити на одгајивача који подноси захтев за издавање потврде, или грло мора поседовати педигре (или поднет захтев за израду педигреа на власника који подноси захтев за издавање потврде).
- Правилно попуњене табеле са списком грла на газдинству (Прилог 25).

НАЈЧЕШЋИ РАЗЛОЗИ ОДБИЈАЊА ЗООТЕХНИЧКИХ ДОКУМЕНАТА

Како је раније наведено, код сваког захтева посебно, уколико грло не испуњава било који од наведених критеријума или захтев за издавање зоотехничких докумената није припремљен према наведеном упуству, Главна одгајивачка организација ће одбити такво грло, односно неће такав захтев узети у разматрање.

Приликом обраде достављене документације, долази до неслагања података са захтева са подацима који су у регистру тељења, селекцијској смотри, ветеринарској бази и бази главне матичне евиденције, или нису у складу са Главним одгајивачким програмом. У тим случајевима спорни захтеви се одбијају, а неки од најчешћих разлога одбијања су:

- 1) Недостајући подаци у обрасцима и прилозима Захтева:
  - ИД број и раса грла;
  - ИД бројеви предака;
  - непотпуно или недостајуће порекло;
  - линеарна оцена и датум мерења;
  - плодност грла са датумом оплодње,
  - тељења,
  - име и ХБ број бика осеменитеља
  - ИД број и број регистра телета итд.
- 2) Неслагање података наведених у Захтеву са Регистром тељења:

- грло није уписано у РТ;
  - недостајући ИД бројеви грла и предака;
  - исти ИД број мајке и грла; различито порекло у Захтеву и РТ;
  - различит пол грла у Захтеву и РТ;
  - грло разнополни близанац;
  - оцена телета и тока тељења - недостајуће или неодговарајуће;
  - различит датум рођења у РТ и Захтеву;
  - погрешан број РТ;
  - није назначено из чијег је РТ грло уколико припада другој ООО;
  - грло уписано у РТ код две или више ООО;
  - грло више пута уписано у РТ; други одгајивач у РТ итд.)
- 3) Грло нема познате две генерације предака у Захтеву за педигре или ХБ број
- 4) Неблаговремено поднет Захтев за издавање ХБ броја
- 5) Неслагање матичног листа са ветеринарском базом у погледу расе и порекла грла;
- 6) Потврђено излучење грла у ветеринарској бази (одјављено или заклано грло)
- 7) Недостајуће копије педигреа за грла из увоза или са територије друге ГОО
- 8) Неодговарајући подаци за плодност:
- бременитост краћа од 210 дана;
  - грло осемењено у узрасту ранијем од прописаног ГОП-ом;
  - прво тељење након навршене 3 године у Захтеву за ХБ број;
  - грешке и нелогичности у датумима оплодње и тељења;
- 9) Линеарна оцена типа:
- грло је неоцењено;
  - оцена пре, на дан или неколико дана после тељења;
  - касно обављена линеарна оцена;
  - оцена у периоду засушења;
  - прва линеарна оцена после другог тељења;
  - оцена није обављена у складу са расом грла;
- 10) Мајка грла:
- није у смотри у години у којој је рођено грло (изузетак последњи квартал);
  - није редовно праћена, тј. не налази се у свим смотрама у којима је требала да буде на основу старости и првог тељења;
  - ХБ мајке се кроз смотре јавља код различитих ИД бројева;
  - ИД број мајке се кроз смотре јавља код различитих ХБ бројева;
  - порекло мајке у матичном листу не одговара пореклу у смотрама;
  - мајка је друге расе у смотрама у односу на расу грла и расу у матичном листу; рођење грла се не налази уписано у евиденцији плодности мајке (исто и за мајчину мајку)
- 11) Отац (важи и за мајчиног и очевог оца):
- припадност другој раси противно одредбама ГОП-а;
  - порекло оца у матичном листу се не слаже са подацима из педигреа и подацима из базе бикова ГОО – име, ХБ број;
  - недозвољени коефицијент сродства у пореклу грла (нпр.исти отац и мајчин отац или очев и мајчин отац);
  - недостаје копија припусног списка код природног парења

Прилог 1. Пропратно писмо

_____
_____
_____
Osnovna odgajivačka organizacija

Delovodni broj: _____

Datum: _____

U prilogu ovog dopisa dostavljamo Vam sledeće:

1. Zahtev za upis grla u glavnu matičnu evidenciju:
broj grla: _____
2. Zahtev za upis grla u dodatnu matičnu evidenciju:
broj grla: _____
3. Zahtev za pedigrea za kvalitetna priplodna grla goveda:
broj grla: _____
4. Spiskovi sa _____ zaključenih laktacija krava za _____ kvartal 201_ godine
5. Izvodi iz glavne matične evidencije:
broj krava: _____
6. Registar teladi za _____ kvartal 201_ godine
7. Ostalo _____

_____
Osnovna odgajivačka organizacija

*Svaki dokument mora biti zaveden od strane osnovne odgajivačke organizacije

Прилог 2. Пријава за упис у евиденцију одгајивача

PRIJAVA

ZA UPIS U EVIDENCIJU PROIZVOĐAČA KVALITETNE PRIPLODNE STOKE

1. Podaci o selekcijskoj organizaciji:

Šifra: (popunjava Institut)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Naziv organizacije			
Adresa: ulica i broj, mesto			
Telefon, fax, e-mail			
PIB i žiro račun	PIB:		Ž.R:

2. Kadrovska struktura:

Red. br	Dipl. ing. polj.za stočarstvo	Polj. tehničar za stočarstvo	Dr vet. medicine	Veterinarski tehničar	Ostala zanimanja
1.					
2.					
3.					
4.					

3. Tehničko-tehnološka opremljenost za obavljanje poslova selekcije:

Naziv opreme	Komada	Naziv opreme	Komada

4. Vrsta kvalitetne priplodne stoke: _____ Rasa: _____

Broj odgajivača	Broj matičnih grla po rasama			Ukupno grla
	Rasa:	Rasa:	Rasa:	

5. Prava i obaveze proizvođača kvalitetne priplodne stoke:

Fizička i pravna lica imaju pravo da budu registrovana kao proizvođači kvalitetne priplodne stoke u evidenciju proizvođača Instituta za stočarstvo Beograd Zemun-Republičke selekcijske službe, pod uslovom da ispunjavaju sledeće:

- Poseduju i uredno vode matičnu evidenciju (pravna lica), odnosno poseduju dokumentaciju o osemenjavanju sopstvene stoke i saraduju sa osnovnom selekcijskom organizacijom, blagovremeno je obaveštavajući o svim promenama (fizička lica).
- Vrše obeležavanje stoke na propisan način (pravna lica).
- Obavljaju svoju delatnost u skladu sa Zakonom o merama za unapređenje stočarstva (službeni glasnik RS br. 61/91) (pravna lica).
- Saraduju i redovno dostavljaju neophodnu dokumentaciju svojoj regionalnoj službi i Institutu za stočarstvo Beograd Zemun-Republičkoj službi za selekciju stoke.

Pod uslovom da proizvođači kvalitetne priplodne stoke (pravna i fizička lica) ispunjavaju navedene obaveze izvršiće se njihov upis u evidenciju proizvođača, uz istovremenu dodelu jedinstvene šifre.

Organizacija je odgovorna za verodostojnost podataka i u slučaju zloupotrebe ovlašćenja biće obaveštena nadležna inspekcija pri Ministarstvu poljoprivrede.

_____ (mesto)

(MP)

_____ (odgovorno lice)

_____ (datum)

Прилог 4. Захтев за издавање Сагласности за спровођење ГОП-а (РОО)

ЗАХТЕВ

ЗА ДОДЕЛУ САГЛАСНОСТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ГЛАВНОГ ОДГАЈИВАЧКОГ ПРОГРАМА 2020-2024

1. Подаци о регионалној одгајивачкој организацији:

Назив организације			
Адреса: улица и број, место			
Телефон, факс, е-маил			
ПИБ и жиро рачун	ПИБ:		Ж.Р:

2. Кадровска структура:

Ред. бр	Дипл. инг. пољ.за сточарство	Пољ. техничар за сточарство	Др вет. медицине	Ветеринарски техничар	Остала занимања
1.					
2.					
3.					
4.					

3. Техничко-технолошка опремљеност за обављање послова селекције:

Назив опреме	Комада	Назив опреме	Комада

4. Подручје рада РОО (општине и основне одгајивачке организације)

5. Број грла по врстама и расама квалитетне приплодне стоке:

Врста	Број матичних грла по расама			Укупно грла
	Раса:	Раса:	Раса:	

_____ (место)

(МП)

_____ (одговорно лице)

_____ (датум)

Прилог 5. Захтев за издавање Сагласности за спровођење ГОП-а (ОПО)

ЗАХТЕВ

ЗА ДОБИЈАЊЕ САГЛАСНОСТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ГЛАВНОГ ОДГАЈИВАЧКОГ ПРОГРАМА ОРГАНИЗАЦИЈЕ СА ПОСЕБНИМ ОВЛАШЋЕЊИМА 2020-2024

1. Подаци о организацији са посебним овлашћењима:

Назив организације	
Адреса: улица и број, место	
Телефон, фах, е-маил	
ПИБ и текући рачун	

2. Кадровска структура:

Ред. бр	Др биотехничких наука-зоотехника	Мастер-инжењер сточарства	Дипл. инг. пољ.за сточарство	Др.вет.медицине	Остала занимања
1.					
2.					
3.					
4.					

3. Техничко-технолошка опремљеност за обављање послова спровођења Главног одгајивачког програма:

Рб.	Назив опреме	Комада	Рб.	Назив опреме	Комада

4. Основне активности организације са посебним овлашћењима у спровођењу главног одгајивачког програма:

5. План коришћења и дистрибуције семена за вештачко осемењавање квалитетних приплодњака:

*Организације са посебним овлашћењима спроводе послове предвиђене Главним одгајивачким програмом по добијању сагласности Главне одгајивачке организације. (Члан 10. Закона о сточарству, "Сл.гласник РС, бр.41/09, 93/12, 14/16).

_____ (место)

(МП)

_____ (одговорно лице)

_____ (датум)

Прилог 6. Захтев за упис грла у у главну матичну евиденцију

Republika Srbija
Glavna odgajivačka organizacija
Institut za stočarstvo,
Autoput 16, 11080 Zemun
Odeljenje za selekciju i matičnu evidenciju

Zahtev za upis grla u glavnu matičnu evidenciju

Organizacija _____
je u svojstvu osnovne odgajivačke organizacije na selekcijskoj smotri odabrala, ocenila
i klasirala _____kvalitetnih priplodnih grla _____rase
koja ispunjavaju uslove za upis u glavnu matičnu knjigu.
Uz zahtev prilaže komisijski zapisnik sa održane selekcijske smotre i matične
listove za navedena grla.

Datum: _____

M.P

Podnosilac zahteva : _____

Прилог 8. Матични лист за сименталску расу

Matični list krave br. _____																								
PODACI O GRU						OTAC						O.O.		Ime i HB										
IME I TETOVIR			RASA			Ime i HB		ID				ID		ID										
HB			Udeo gena druge rase			Progeni test na mlečnost						O.M.		Ime i tetovir										
ID						Broj kćeri	Mleko kg	MM.kg	MM.%	Prot.kg	Prot.%	Lakt.	Dana	Mleka	M.M.kg	M.M.%	Prot.kg	Prot.%						
Odgajivač			Datum rođenja			Linearne ocene kćeri						M.O.		Ime i HB										
Vlasnik			Datum izlučenja			MAJKA						M.M.		Ime i tetovir										
OCENE						Ime i tet.br.		ID				HB		ID										
Datum	O	M	F	V	Mlečnost majke						Lakt.	Dana	Mleko	MM.kg	MM.%	Prot.kg	Prot.%	Lakt.	Dana	Mleka	M.M.kg	M.M.%	Prot.kg	Prot.%
						Linearne ocene majke						Napomene:						Br.reg.tel.:						
												BPG:						HID:						
TELESNE MERE			LINEARNE OCENE						MUZNOST															
Visina krsta		Visina krsta		Duž pred.vim.		Datum kontrole	Laktacija	Trajanje min/sec	Mleka kg	Pros/min protok	% za prva 3 min.	max.min. protok	Izmuženo	Prednje četvrti										
Dubina tela		Musku/loznost		Duž.zad.vim.																				
Dužina karlice		Dužina karlice		Visina zad.vim.																				
Širina karlice		Širina karlice		Centr.ligam.																				
Obim grudi		Ugao karlice		Dubina vim.																				
Telesna masa		Dubina tela		Poz.sisa.p.v.																				
Klasa		Poz.zad.nogu		Položaj sisa		Sistem muže		I	II		Ocena muznosti M:													
		Razv.skoč.zgl.		Dužina sisa																				
		Kičični zglobovi		Debljina sisa																				
		Visina papka		Čistoća vim.																				
Datum		Datum																						

PLODNOST														
OPLODNJA			TELJENJE					Tetovir ili ID teleta		Pobačaj		Ocena		Napomena
Datum	Od bika		Datum	Po redu	SP	MTI	Pol	Masa	Broj registra teladi		Toka	Teleta		

MLEČNOST														
Laktacija			Za celu laktaciju					Za 305 dana					Ukupno	
Po redu	Datum		Mleka kg	Mlečne masti		Proteina kg	Mleka kg	Mlečne masti		Proteina kg	Mleka kg	Mlečne masti		Proteina kg
	početka	zasušenja		Dana	%			kg	%			kg	%	

Прилог 10. Захтев за издавање педиграа

Osnovna odgajivačka organizacija M.P.	Regionalna odgajivačka organizacija
Mesto	
Datum	Glavna odgajivačka organizacija

ZAHTEV ZA IZDAVANJE PEDIGREA

Red. broj	Ime i tetovir	Datum rođenja	Otac: Ime, HB	Datum osemenjav.	Odgajivač	Broj pedigrea
	HB		Majka: Ime i tetovir		Vlasnik	
	Kategorija	Br.registra teladi	HB broj	Bik osemenitelj	Mesto	

- 1 -

Прилог 11. Захтев за издавање дозволе за коришћење квалитетног приплодњака за природан припуст

ЗАХТЕВ
ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ КВАЛИТЕТНОГ ПРИПЛОДНОГ МУШКОГ ГРЛА У ПРИРОДНОМ ПРИПУСТУ

ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА		
Основна одгајивачка организација (назив и место)		
Власник грла, (име, презиме и место)		
ИЗВЕШТАЈ О ОДАБИРУ <u>БИКА</u> ЗА ПРИРОДАН ПРИПУСТ		
Датум прегледа грла:		
Тетовир / ИД број грла:	ХБ број:	Број Педигреа:
Раса:	Датум рођења:	Одгајивач грла:
Здравствено стање: Исправност здравственог стања мушких приплодних грла за коришћење у приплоду потврђује надлежна ветеринарска станица, што печатом и потписом потврђује и оверава ветеринар.	На основу урађених дијагностичких испитивања која су прописана важећим <i>Правилником о утврђивању програма мера здравствене заштите животиња за приплодне бикове, нерастове, овнове и јарчеве који се користе за природно парење и производњу семена у центрима за вештачко осемењавање</i> , и добијених <u>позитивних / негативних</u> резултата потврђујемо да се (заокружити) наведени <u>БИК</u> , са обзиром на здравствено стање: МОЖЕ / НЕ МОЖЕ (заокружити) користити за природан припуст (парење). <div style="text-align: right;">М.П. _____ Потпис ветеринара</div>	
Оцена услова за држање и искориштавање грла		
Препорука за коришћење грла		

Прилог 1.:

Телесне мере бика-приплодњака на дан: _____
(уписати датум мерења)

ИД број бика	Маса при рођењу (кг)	Маса са 12 месеци (кг)	Дневни прираст (гр)	Висина гребена (цм)	Дубина груди (цм)	Обим груди (цм)	Дужина трупа (цм)

Основна одгајивачка организација

М.П.

_____

Регионална одгајивачка организација

М.П.

_____

Прилог 12. Извештај о лиценцирању приплодњака за природан припуст

ИЗВЕШТАЈ О ЛИЦЕНЦИРАЊУ ПРИПЛОДЊАКА

Основна одгајивачка организација	
Име и презиме власника	
Адреса (место, улица и број)	
Име и презиме одгајивача, место	
ИД / Гетовир број:	РБ број:
Раса:	Датум рођења:
<p><u>Здравствено стање грла:</u></p> <p>Исправност здравственог стања мушких приплодних грла за коришћење у приплоду потврђује надлежна ветеринарска станица, што печатом и потписом потврђује и оверава ветеринар.</p>	<p>На основу урађених дијагностичких испитивања која су прописана важећим <i>Правилником о утврђивању програма мера здравствене заштите животиња за приплодне бикове, нерастове, обнове и јарчеве који се користе за природно парење и производњу семена у центрима за вештачко осемењавање</i>, и добијених <u>ПОЗИТИВНИХ / НЕГАТИВНИХ</u> резултата потврђујемо да се <small>(заокружити)</small> наведени <u>БИК</u>, са обзиром на здравствено стање: МОЖЕ / НЕ МОЖЕ <small>(заокружити)</small> користити за природан припуст.</p> <p style="text-align: right;">М.П.</p> <p style="text-align: right;">_____</p> <p style="text-align: right;">Потпис ветеринара</p>
Оцена услова за држање и искоришћавање	
Расположиви производни подаци о приплодњаку	
Препорука за коришћење грла	

Прилог 1- Оцена екстеријера грла:

Телесне мере бика-приплодњака на дан: _____
(уписати датум мерења)

ИД број бика	Маса при рођењу (кг)	Маса са 12 месеци (кг)	Дневни прираст (г)	Висина гребена (цм)	Дубина груди (цм)	Обим груди (цм)	Дужина група (цм)

Основна одгајивачка организација

М.П.

У _____, _____, 20____,
(Место) (датум)

Комисија:

1. _____
2. _____
3. _____

Прилог 16. Списак закључених лактација

Osnovna odgojivačka organizacija _____

Regionalna odgojivačka organizacija _____

Adresa, telefon: _____

Glavna odgojivačka organizacija _____

SPISAK ZAKLJUČENIH LAKTACIJA

U periodu _____ zaključeno je ukupno _____ laktacija krava rase _____

Redni broj	Ime i tetovir		Ime oca		Ime majke		R.br. lakt.	Dana 305	Proizvodnja mleka			Kg masti	% masti	Kg prot	% prot	Datum Teljenja Zasuš.	Br. reg. ID broj	Tele HB oca	Vlasnik Mesto
	HB broj ID broj	HB broj ID broj	HB broj ID broj	HB broj ID broj	Kg mleka	% masti			Kg masti										
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												
							305												

Прилог 17. Рекапитулација лактација

REKAPITULACIJA ZAKLJUČENIH LAKTACIJA
u periodu _____, rasa _____

	BROJ LAKTACIJA	DUŽINA LAKTACIJE	MLEKO KG	M.M. %	M.M. KG	PROT. %	PROT. KG
Prvotelke							
Stvarno							
305 dana							
Ostale							
Stvarno							
305 dana							
UKUPNO							
Stvarno							
305 dana							

Прилог 21. Списак кћерки бикова за прогени тест на телесну грађу-ХФ раса

Osnovna odgajivačka organizacija		Regionalna odgajivačka organizacija																		
Mesto	PROGENI TEST NA TELESNU GRAĐU BIKOVA HOLŠTAJN-FRIZIJSKE RASE	Glavna odgajivačka organizacija																		
Bik: _____																				
Ime	HB	ID broj																		
Rasa	Poreklo																			
Broj prvotelki:																				
Red. broj	Ime i HB grla	Dat.rod.	OKVIR					NOGE			VIME				Odgajivač					
	ID broj grla	Dat.telj.	Visina krsta	Širina grudi	Dubina tela	Položaj karlice	Širina karlice	Mlečne karakterike	Pol.zad.n.poz.	Pol.zad.n.str.	Ugao papka	Veza pr.vim.	Polozicija pr.sisa	Dužina sisa	Dubina vimena	Visina zad.vim.	Centriligam.	Pol.zad.sisa	Vlasnik	

Прилог 22. Списак кћерки бикова за прогени тест на млечност

Osnovna odgajivačka organizacija		Regionalna odgajivačka organizacija								
Mesto	PROGENI TEST NA MLEČNOST Spisak prvotelki - kćerki	Glavna odgajivačka organizacija								
Bik: _____										
Ime	HB	ID broj								
Rasa	Poreklo									
Broj prvotelki:										
Red. broj	Ime i HB grla	Dat.rod.	Starost	Proizvodnja mleka					Odgajivač	
	ID broj grla	Dat.telj.	Pri osem.	Dana	Mleko	Ml.masti		Proteina		Vlasnik
			Pri telj.	305	kg	kg	%	kg	%	
					305					

Прилог 24. Потврду о броју условних грла

**Институт за сточарство
Главна одгајивачка организација
Земун**

Назив подносиоца захтева

_____ (уписати име и презиме физичког/ назив правног лица)

ЈМБГ/МБ

_____ (уписати јединствени матични број грађана/матични број)

БШ

_____ (уписати број пољопривредног газдинства)

ЗАХТЕВ

за издавање потврде о броју условних грла

Молим Вас да нам у циљу доказивања права пречег закупа пољопривредног земљишта у државној својини издате потврду о броју условних грла обрачунатих на основу _____ (уписати бр. грла) грла _____ из Табеле 1. којих сам власник, и које одгајам у објекту на територији _____ (уписати врсту стокe) _____ са ИД бројем _____ (уписати ИД број/бројеве објекта/објеката) _____ (уписати општину/град) _____ чији сам власник/закупац.

Напомена : За тачност података наведених у захтеву одговара подносилац захтева

Прилог : Табела 1. Списак грла на газдинству

У _____

Дана _____

Подносилац захтева

М.П.

_____ (потпис подносиоца/одговорног лица)

Прилог 25. Табела са списком грла на газдинству

Произвођач _____
 Адреса _____
 ИД број _____

Списак грла ГОВЕДА на газдинству:
 (врста стоке)

Категорија стоке	Укупан број грла на газдинству (по категоријама)		Коефицијент	Бр. условних грла
	Број грла			
Краве			1.20	
Приплодни бикови			1.40	
Стеоне јунице			1.00	
Говеда старости преко 24 месеца			1.00	
Говеда старости 12-24 месеци			0.70	
Говеда старости 6-12 месеци			0.30	
Телац			0.15	
УКУПНО				

*У циљу ефикаснијег спровођења ГОП-а и осавремењавања методолошких поступака у извођењу селекцијских мера, приказане Процедуре су подложне допунама и изменама